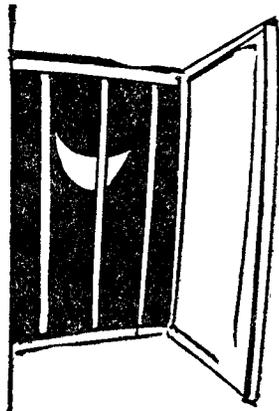

“నాకు ఆ సంబంధం యిష్టం లేదు? రేపు వాళ్లని పెళ్లి మాపులకి రానవసరంలేదని వాస్తవికంగా చెప్పమను!” అంది రాధ మల్లెపూల మాల కడుతూ.

రంగనాయకమ్మ నోట మాట రాలేదు కాసేపు. కూతురు ఏమంటున్నదీ అర్థం కాలేదు. రెండు నిమిషాల తర్వాత తేరుకొని, “ఎందుకని?” అనడిగింది.

“నాకు యిష్టంలేదు గనుక.”

“అదే- ఎందుకు యిష్టంలేదని అడుగు తున్నాను. ఇంతవరకూ నువ్వు ఆ అబ్బాయిని చూడలేదు. ఆ అబ్బాయి నలువయినా బాగున్నాడని మీ నాన్నగారు చెబుతున్నారు.

సర్దుబాటు శ్రీమతి అచ్చిగిరిబాయి

మనకు లేదు. ఇలా బీదవాళ్ల యింట్లో పుట్టడమే నువ్వు చేసుకున్న పాపం. కట్నం తక్కువయినా అమ్మాయి అందాన్ని మాసి చేసుకొన్నవాళ్లు చాలామంది వున్నారు కానీ, నీ దురదృష్టం ఏమిటోగాని అలాంటివాళ్లు ఎవ్వరూ మనకి దొరకలేదు. అది మన దురదృష్టం. మీ నాన్నగారు యీ వయసులో నీ పెళ్లి గురించి ఎలా తిరుగుతున్నారో, ఎంత బాధ పడుతున్నారో నువ్వు చూస్తూనే వున్నావు. కొన్ని కొన్ని విషయాల్లో నర్సుకు సోక తప్పదమ్మా. ఈ జీవితాని కింతేసని సరి పెట్టుకోక తప్పదు. అదృష్టం వుంటే కటిక దరిద్రుడు కూడా మహారాజు కావచ్చు...”

అయినా, రేపు అబ్బాయిని చూసిన తర్వాత ఆలోచించనచ్చులే” అంది రంగనాయకమ్మ.

“అబ్బాయి నలువని కాదు. ఎంత అంద వికారంగా వున్నా నాకు అభ్యంతరం లేదు.” “మరి?”

“ఆ అబ్బాయి పనిచేసేది ఒక బట్టల షిపులో. అదేమీ పర్మినెంటు ఉద్యోగం కాదు. అతనికి వచ్చేది రెండు వందల యాభై రూపాయలని నాన్నగారే చెబుతున్నారు. ఆ వచ్చే జీతంతో అతని తల్లిదండ్రులతో కలిపి నలుగురు బ్రతకాలి. అదెంత కష్టమో నాకు తెలుసు.”

రంగనాయకమ్మకి రాధ చెప్పినదానిలో

వంత నిజముందో అర్థమయింది. కానీ, ఎక్కువ కట్నం యిచ్చుకోలేని తమలాంటి వాళ్లకి యీ రోజుల్లో యింతకన్నా మంచి సంబంధం ఆశించడం ‘ఆశించడమే’ అవుతుందని తెలుసు. ఒకసారి రాధ కేసి చూసింది. అసరంజి బొమ్మలా మెరిసిపోతోంది రాధ. ఏ ఆఫీసర్ కో భార్య కావలసిన అందం, కళ అన్నీ వున్నాయి రాధలో. కాని అంత మంచి సంబంధాలు తెచ్చే స్త్రీమతలేదు తమకి. రంగనాయకమ్మ బాధగా నిట్టూర్చింది.

“చూడమ్మా, మనవరిస్థితి నీకు తెలుసు. గొప్ప సంబంధాలు కొనుక్కునే స్త్రీమత

“ఆ అదృష్టమే వుంటే నాకూ అందరి లాగే మంచి సంబంధమే దొరకేది. అదృష్టం మీద నాకు నమ్మకం లేదమ్మా. బీదరికం ఎంత భరించరానిదో మనకి తెలుసు. వాళ్లు మనకన్నా బీదవాళ్లు. ఆ కష్టాలు నేను జీవితాంతం భరించలేను. నాకు పెళ్లి అవసరం లేదు. బ్రతకడం కష్టమనిపిస్తే ఆత్మహత్య అయినా చేసుకొంటాను. అంతే గానీ...” రాధ కళ్లల్లోంచి నీళ్లు జలజలా రాలాయి. గొంతు పూడుకుపోయింది.

రంగనాయకమ్మకి గుండెల్ని ఎవరో కోసినట్లనిపించింది. ఆ సంబంధం చేసికొంటే తన కూతురు ఏమాత్రం సుఖపడేది ఆమెకి

తెలుసు. కాని, ఎమిట్ చెయ్యడం? చెతుల్లా తల దాచుకుని తనూ ఏడిచింది.

బయలు చీకటి పడింది. రంగనాయకమ్మ పైకి లేచి లైటు వేసింది. రాధ తలమీద అప్యాయంగా వెయ్యివేసి, “అ న వ స రం గా ఆలోచించి మనసు పాడుచేసుకోకమ్మా! మన చేతుల్లో ఏదీ లేదు. విధి ఎలా డిపిస్ట్రీ అలా నడవక తప్పదు. వున్నదాంతో తప్పి పడడం కన్న మించిన సంపద లేదంటారు. ఈ సంబంధం నీకు యిష్టంలేదని చెబితే వాన్న గారు మండిపోతారు. ఆయన యీ సంబంధ మై నా కుదిరితే చాలని వెయ్యి దేవుళ్ళకి మొక్కుకుంటున్నారు. కన్న కూతురి జీవితం పాడుచేయాలని ఏ తండ్రి అనుకోడమ్మా. పరిస్థితులకి తల వంచక తప్పదు. లేచి స్నానం చెయ్యి” అంది.

* * *

ఆకాశం నిర్మలంగా వుంది. చంద్రుడు చల్లని వెన్నెలని జల్లుగా భూమిపైకి కురిపిస్తున్నాడు. వుండి వుండి గాలి తెరలు తెరలుగా చల్లగా తాకుతోంది. జడలో మల్ల పూల వాసన తియ్యగా గాలిలోకి పాకుతోంది. ఇవేవీ రాధమీద పనిచెయ్యడం లేదు. అర్థరాత్రి వెళ్లిపోతున్నా నిద్ర రావడంలేదు. మనసంతా తుఫాలో అల్లకల్లోలమయిపోతున్నసముద్రంలా వుంది. ఆలోచనతో మెడదు మండు వేసనితో వేదవాడి గుడిపెలా కాలిపోతోంది.

తెల్లవారితే పెళ్ల చూపులు. ఆ అబ్బాయికి తను కచ్చితంగా నచ్చుతుంది. ఆ అబ్బాయికే కాదు— ప్రతివాళ్లకీ నచ్చేటంత అందంవుంది తనకి. ఆ అందమే తనకి అదృష్టం తెస్తుందని ఎన్నో కలలుకంది. తమకేపెద్దగా కట్నం యిచ్చుకునే శక్తి లేకపోయినా, ఏ ఆఫీసరో తన అందాన్ని కళ్ల కర్చుకొని ఎగరేసుకు పోతాడని తియ్యటి కలలు కంది. కాని, అవన్నీ కలలుగానే మిగిలిపోతాయని ఆ కలలో కూడా అనుకోలేదు! పక్కంటి పార్కులోకి పోయిన సంవత్సరం పెళ్లయింది. కట్నం తక్కువయినా, అమ్మాయి బాగుందని బ్యాంకులో పని చేసే ఓ క్లర్కు పెళ్లి చేసుకొన్నాడు. ఎదురింటి ఏనురాజ్యంకి మంచి సంబంధమే దొరికింది. వాళ్లిద్దరికన్నా తను యింకా అందగత్తె. వాళ్లిద్దరూ ఎన్నడూ తన అందానికి అమాయపడుతుండే వాళ్ళు. అటువంటిది వాళ్ళకే అంత మంచి

సంబంధం దొరికివ్వడు తనకి అంతకన్నా మంచి సంబంధం దొరుకుతుందని ఆశించింది.

కాని, జరగబోతున్నది ఏమిటి? నిజంగా, ఆ బట్టలషాపులో పనిచేసే అబ్బాయిగాని తనని పెళ్లి చేసేకోవడం జరిగితే— తనలాంటి అందగత్తె దొరకడం అతను పూర్వజన్మలో చేసిన పుణ్యమే అయ్యుండాలి. ప్రపంచంలోని ప్రతిదీ డబ్బువల్లే జరుగుతుంది. డబ్బులేని వాడు ఎందుకూ పనికిరాడు. అలాంటిది అతన్ని చేసుకొని తను ఏం ముఖపడుతుంది? ఆ జేస్తున్న పుణ్యం కూడా వూడిపోతే అప్పుడు తమ గతి ఏమవుతుంది? అదేమీ గవర్నమెంటు పుణ్యంకాదు. షాపు ఓనరుకి కోపంవచ్చినా, పని చేసేవాడికి కోపం వచ్చినా ఉద్యోగం ఎగిరి పోతుంది. అప్పుడు ఆ చిన్న జీతం కూడా రాదు. ఆ జీవితం సుడిగాలిలో దీపంలాంటిది. తను ఊహించుకొన్న జీవితం అది కాదు. తను కాలేజీలో చదివే రోజులు గుర్తు కొచ్చాయి. తనని అందరూ ‘కాలేజీ బ్యూటీ’ అని, ‘మెరుపు లీగ్’ అని అంటుంటే తను ఎంతగానో వుప్పొంగిపోయేది. తనని ప్రేమిస్తున్నామంటూ ఎంతమందో వెంటపడేవాళ్ళు. కాని పెళ్లి విషయం అడిగేసరికి వెనక్కితప్పు కొనేవాళ్ళు అవును— పెళ్లికి కావల్సింది కట్నాలు కానుకలేగాని, అందచందాలు కావని అప్పట్లో తనకి తెలియదు. బి. ఏ. అయిపోయిన తర్వాత యింకా చేదు నిజాలు చాలా తెలిశాయి. చివరికి తన డిగ్రీ గురించి చెబితే, యీ బట్టలషాపు క్లరాడు కూడా తనని పెళ్లి చేసేకోడని వాస్తుగారు తన ‘డిగ్రీ’ విషయం వాళ్లకి చెప్పలేదు. నిజంగా ఆడదిగా వుట్టడం

మిత యిద్ యిప్పుడు అర్థమవుతోంది తనకి. రాధ నవ్వుకుంది— ఆత్మజ్ఞానం పొందిన మహర్షిలాగ!

రాధ గుండె విండా వూపిరి వీల్చుకొంది. తను అమ్మ చెప్పినట్లు పరిస్థితులతో సర్దు బాటుచేసికోలేదు. ఏదీమై నా ఆ సంబంధం చేసేకోకూడదు. నా న్ని గారు తన్నినా, తిట్టినా నరె...

* * *

రాధ వాచ మీద కూర్చుంది. ఎదురుగా కుర్చీల మీద పెళ్లికొడుక్కు పెళ్లికొడుకు తల్లి, తండ్రి మరో యిద్దరు అడవాళ్ళు కూర్చున్నారు.

రాధ తల యెత్తి పెళ్లికొడుకుని చూడ లేదు. చూడాలన్న ఆశగాని, అవసరం గాని లేదనిపించింది.

“అబ్బాయిని చూడమ్మా” అంది పెళ్లి కొడుకు తల్లి.

‘చూడనవసరంలేదు’ అని చెప్పానిపించింది రాధకి. కాని, కోపమంతా దిగమింగుకొని, తల యింకా కిందికి వంచుకొంది.

“నూ అమ్మాయికి పిగ్గు ఎక్కువమ్మా. అమ్మాయి అబ్బాయిని చూడనవసరంలేదు. మేము ఎంత చెబితే అంత” అన్నారు రాధ నాన్నగారు.

రాధకి ఏడుపు వచ్చినంత వనయింది. తన పరిస్థితికి తన మీద కోపం వచ్చింది. ఏ దేవుడో, ఏ దేవతో జానపద పినిమార్లోలాగా వచ్చి తనను ఆడుకోకూడదా?

“ఇంక అమ్మాయిని రోసలికి తీసుకెళ్లం డమ్మా” అంది పెళ్లికొడుకు తల్లి రాధ కేసి ప్రేమగా చూస్తూ.

రాధ రోసలికి వెళ్లింది.

“అమ్మాయి బంగారు బొమ్మలా వుండమ్మా. అమ్మాయి మాకు బాగా వచ్చింది. మాకు చాల సంతోషంగా వుంది” మళ్లి పెళ్లికొడుకు తల్లి.

రాధ గుండెలో రాయి పడింది.

“దగ్గరలో ముహూర్తం చూసి వెట్టు కొండాం” అన్నాడు పెళ్లికొడుకు తండ్రి.

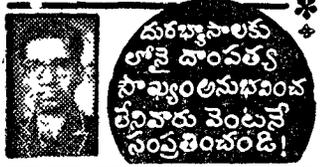
రాధ వాస్తూరి మనసులో సమృద్ధమంత ఆనందం. రాధ మనసులో ఆకాశ మంత చీకటి. రంగనాయకమ్మగారి మనసులో రెండూ చోటు చేసుకొన్నాయి.

రాధ కళ్లలోంచి నీళ్లు కారుతున్నాయి. అవి కన్నీళ్లు! ‘నాకీ సంబంధం యిష్టం

“ అ ద్దె గ ది ”

ఎవరది నా గది
తలుపులను తట్టుతున్నది?
“నేనే”
ఎవరు నువ్వు?
“ఆకలిని”
ఏంకావాలి నీకు?
“అతి తక్కువ అద్దెకు
అందమైన ఓ గది”
అయితే వెళ్లు
“ఎక్కడికి?”
కటిక పేదల కడుపుల్లోకి
- వీరవల్లె వీణావాణి

సిక్కు హాస్పిటల్

మరణానాళకు లోకై దాంతర్య శాస్త్రాంతునుభవంప రేనివారు వెంటనే సంప్రతించండి!

డా. A. పూర్ణ సంద్రరావు
(సిక్కు సైన్సు ము) N.D., F.N.F.M. (CEYLON), R.A., F.P.
గవర్నమెంటు, మెన్షి ఆయిర్లాండ్, విలియంపాడె 2 (A.P.)

ముఖవ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స

Phone No. 63753

కోటగుమ్మూ, గోదావరి స్టేషన్ దగ్గర
అజంతా హోటల్ ఎదుట, రాజమండ్రి.

అతకు వందిరే అందం..... మహిళకు

22 ct బంగారు కంఠం చేయబడినది

అభరణములే అందం

PHONES 235, RES: 785

శ్రీ గోల్డ్ కవరింగ్ వర్క్స్ Regd
P.B. No. 35, శ్రీ మహల్, మచిలీపట్నం, A.P.

మూలశంకకు

త్వరగా నమ్మకమైన హెడన్ సా

విరేపనముతో చికిత్సను పొందండి - శస్త్రచికిత్స అవసరములేదు!

7400 TG

సర్దుబాటు

లేదు' అని ఆరవాలనిపించింది. కానీ, ఏదో శక్తి రాధ గొంతు నొక్కింది. ఆ శక్తికి చాల పేర్లు-బీదరికం, విధి ఎట్ సెట్రా - ఎట్ సెట్రా.

“ఇంక సంబంధం భాయం ఆయి పోయింది గనుక, ఏ విషయంలోనూ దావరికం వుండకూడదని నా వుద్దేశ్యం. మా అబ్బాయి గురించి కొన్ని విషయాలు చెబుతాను - అన్నం పెట్టలేని డిగ్రీ గురించి చెప్పకోవడం కూడా అవమానమని, మా అబ్బాయి తన డిగ్రీ గురించి ఎవ్వరికీ చెప్పవద్దని కచ్చితంగా చెప్పడం వల్ల మీకు యింతవరకూ చెప్పలేదు కాని, యిప్పుడు సమయం వచ్చింది గనుక చెబుతున్నాను. మా అబ్బాయి ఎం. ఏ. పాసయ్యాడు. అది ఫస్టు క్లాసులో ఉద్యోగం కోసం నానా కష్టాలూ పడ్డాడు. దొరక లేదు. దానికి కారణం రికమండేషన్లు గాని, లంచం కట్టడానికి వేలకి వేలు డబ్బుగాని మా దగ్గర లేకపోవడం మాత్రమే! తనకి తగిన వుద్యోగం దొరకందే చెయ్యననేవాడు. పైసా కట్టం యివ్వకపోయినా, అమ్మాయి కురూపి అయినా, తనకి వుద్యోగం యిప్పిస్తే చాలు-పెళ్లి చేసికొంటా వన్నాడు. బీద యింట్లో పుట్టిన తనకి తన చదువే ఒక సంవద అనుకున్నాడు. తన చదువే తనకి మంచి భవిష్యత్తు నీస్తుందనుకున్నాడు. కాని, అజన్మి కలలుగానే వుండిపోయాయి. మా పక్కంట్లో వుండే పార్వతీశానికి, ఎదురింట్లో వుండే వీనుసాదానికి అమ్మాయి నిచ్చినవాళ్లే అన్నకష్టాలు వడి మంచి ఉద్యోగాలు యిప్పించుకొన్నారు. నాలుగుసార్లు బి. ఏ. తప్పిన వాళ్లకి అంత మంచి ఉద్యోగాలు యిప్పించే అత్త మామలు దొరకగా, ఎం. ఏ. ఫస్టు క్లాసులో పాసయిన తనకి యింకా పెద్ద వుద్యోగం యిప్పించే వాళ్లే దొరుకుతారని కలలు కన్నాడు. ఆ కలలు కలలుగానే మిగిలి పోతాయని వాడు ఆ కలలో కూడా అనుకోలేదు. కాని, జీవితంలో 'సర్దుబాటు' లేదే లాభం లేదని మేము వాడిని ఒప్పించి ఆ బట్టల షాపులో చేర్పించాము. చివరికి పెళ్లికి కూడా మేము ఒప్పించాము...” అంటూ చెప్పకు పోతున్నాడు పెళ్లికొడుకు తండ్రి.

రాధ ఆలోచిస్తోంది ... బీద యింట్లో పుట్టిన తను తన అందమే తనకి సంవద

అనుకొంది అలాగే బీద యింట్లో పుట్టిన అతను తన చదువే తనకి సంవద అను కున్నాడు. మంచి వుద్యోగము ఉండయితే- అతను కురూపి అయినా చేసుకునేందుకు తను యిష్టపడింది. అలాగే, అతను కూడా మంచి వుద్యోగం యిప్పించగలిగితే ఎంత కురూపి అమ్మాయి నయినా చేసికోడానికి యిష్టపడ్డాడు. అందులో తన కంటే చాల తక్కువలో వుండే తన పక్కంటి పార్వతీకి, ఎదురింటి వీనుసాదానికి మంచి వుద్యోగ స్తులే భర్తులుగా దొరికారు గనుక, వాళ్లదరి కంటే ఎంతో అందగత్తై అయిన తనకి యింకా మంచి వుద్యోగముడు భర్తుగా దొరుకుతాడనుకొంది అలాగే అతను కూడా బి. ఏ. నాలుగుసార్లు తప్పిన అతని పక్కంటి పార్వతీశానికి, ఎదురింటి వీనుసాదానికి మంచి వుద్యోగాలిప్పించిన అత్త మామలు దొరికి నప్పుడు, వాళ్లకన్నా ఎక్కువ చదివిన తనకి యింకా మంచి వుద్యోగం యిప్పించే వాళ్లు దొరుకుతారని ఆశించాడు. తను తన కలలు 'కలలు' గానే వుండిపోతాయని ఆ కలలో కూడా అనుకోలేదు. అలాగే అతనూ తన కలలు 'కలలు' గానే వుండిపోతాయని ఆ కలలో కూడా అనుకోలేదు పెద్దవాళ్ల మాటలు విని 'సర్దుబాటు' చేసికొని, బట్టల షాపులో చేరాడు తిండి పెట్టలేని డిగ్రీ గురించి చెప్పకోవడం అవమాన కరమని అనుకున్నాడు. డిగ్రీ వుందని చెబితే అంత వరకూ చదువు లేదనుకున్న యీ సంబంధం కూడా చెడిపోతుందని తన తండ్రి దాచాడు. కాని, కొడుకు గొప్పతనాన్ని, దురదృష్టాన్ని కడుపులో దాచుకోలేని పెళ్లికొడుకు తండ్రి యిప్పుడు తన కొడుకు ఎం. ఏ. చదివాడని బయట పెట్టాడు. ఎం. ఏ. చదివిన అల్లుడు దొరికాడనే ఆనందంతో, తన కూతురు కూడా బి. ఏ. పాసయిందని తన తండ్రి వాళ్లకి యీ పాటికి చెప్పేసే వుంటాడు.

పెళ్లివాళ్లు వెళ్లిపోయారు. వాళ్లని సాగనంపడానికి రాధ నాన్నగారు బయటికి వెళ్లారు.

రంగనాయకమ్మ లోపలికి వచ్చింది. రాధకి ఆ సంబంధం యిష్టంలేదని నిన్ననే చెప్పింది. ఈ రోజు అబ్బాయిని కన్నెత్తి కూడా చూడలేదు - అంటే అమ్మాయి నిశ్చయంలో మార్పులేదని భయపడింది రంగ

నాయకమ్మ. ఆ సంబంధాన్ని రాధ వాస్తవంగా నిశ్చయించేశారు. ఇప్పుడు యిది కాదంటే యింట్లో నరకం ప్రత్యక్షం అవుతుంది. రంగనాయకమ్మ మనసులో దేవుడిని ప్రార్థించు

కొంటూ వెళ్ళుతూ రాధ భుజం మీద చెయ్యి వేసింది భయంగా. "నేను కూడా అతని లాగే జీవితంలో సర్దుబాటు చేసికొంటానమ్మా" అంది రాధ.

రంగనాయకమ్మ ఆశ్చర్యంగా కూతురి ముఖంలోకి చూసింది. రాధ నవ్వుతోంది. ఆ నవ్వులో ఏదో ఆనందం, తృప్తి కనిపించాయి.

అసంపాదకులవైన బాబువ్వు

రవీ, నీకోసం నేనేమి తెచ్చానో వెళ్ళుకో చూద్దాం.

నా హ్యాపీ బర్త్ డేకా నాన్నా?

నీ హ్యాపీ బర్త్ డేకి, హ్యాపీ పూజర్ డేకి కూడా.

వెళ్ళునా?

వెళ్ళు మరి....

ఉత్త కవరు.

అవును. కానీ దాని విలువ మటుకు రూ. 5,000/-

అంత ఖరీదయినదే?

అవును - మరదేంట్లో వెళ్ళుకో.

ఏదీ చూడనీ, అంత చిన్నదా?

జినిగో చూడు— **వికాస్** క్యాష్ సర్టిఫికేట్

వికాస్ క్యాష్ సర్టిఫికేట్? అంటే ఏమిటి నాన్నా?

సిండికేట్ బ్యాంకులో కొన్న ఈ సర్టిఫికేట్ ఏదేళ్ళ తర్వాత రూ. 10,000 విలువ చేస్తుంది.

అబ్బో, నిజంగా?

మరి వచ్చే ఏడాది నా పుట్టినరోజుకి నాకింకోటి కొంటూవా నాన్నా?

వచ్చే ఏడాది నీ వెల్లాయక్కూడా వికాస్ క్యాష్ సర్టిఫికేట్ కొంటూను.

వికాస్ క్యాష్ సర్టిఫికేట్లలో డబ్బు మదుపు పెట్టండి.

సిండికేట్ బ్యాంక్